

Noordwijk, Club Soleil

rapport 864

Noordwijk – Club Soleil

Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van boringen

R. van Lil

Colofon

ADC Rapport 864

Noordwijkerhout – Club Soleil

Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van boringen

Auteur(s): R. van Lil

In opdracht van: Club Soleil bv

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, juni 2007

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:
dr. E. Lohof

ISBN 978-90-5874-89-36

ADC ArcheoProjecten
Tel 033-299 81 81
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Bureauonderzoek	5
2.1	Methoden	5
2.2	Resultaten	6
	Afbakenen plangebied en consequenties van het mogelijk toekomstig gebruik (LS01)	6
	Beschrijving van de huidige situatie (LS02)	6
	Beschrijving van de historische situatie (LS03)	6
	Beschrijving van bekende archeologische waarden (LS04)	6
	Landschappelijke en bodemkundige ontwikkeling van het gebied	7
	Gespecificeerd verwachtingsmodel (LS05)	7
3	Inventariserend Veldonderzoek	8
3.1	Methoden	8
	Booronderzoek (VS03)	8
4	Resultaten	9
	Booronderzoek (VS03)	9
5	Interpretatie	9
6	Waardering van vindplaatsen	9
7	Conclusies	10
8	Selectieadvies (VS07)	10
	Literatuur	11
	Lijst van afbeeldingen	11
	Lijst van tabellen	11
	Bijlage 1 Boorgegevens	

Tabel 1 Archeologische perioden

Periode	Tijd in jaren				
<i>Nieuwe tijd</i>	1500	na Chr.	-	heden	
<i>Late-Middeleeuwen</i>	1050	na Chr.	-	1500	na Chr.
<i>Vroege-Middeleeuwen</i>	450	na Chr.	-	1050	na Chr.
<i>Romeinse tijd</i>	12	voor Chr.	-	450	na Chr.
<i>IJzertijd</i>	800	voor Chr.	-	12	voor Chr.
<i>Bronstijd</i>	2000	voor Chr.	-	800	voor Chr.
<i>Neolithicum (Nieuwe Steentijd)</i>	5300	voor Chr.	-	2000	voor Chr.
<i>Mesolithicum (Midden Steentijd)</i>	8800	voor Chr.	-	4900	voor Chr.
<i>Paleolithicum (Oude Steentijd)</i>	300.000	voor Chr.	-	8800	voor Chr.

Tabel 2 Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

<i>Provincie:</i>	Zuid-Holland
<i>Gemeente:</i>	Noordwijk
<i>Plaats:</i>	Noordwijk
<i>Toponiem:</i>	Club Soleil
<i>Kaartblad:</i>	24H
	Centrum: 92.600/ 476.200
	Hoekpunten: 92.378/ 476.205
	92.504/ 476.315
<i>Coördinaten:</i>	92.696/ 476.362
	92.817/ 476.235
	92.639/ 476.054
<i>Bevoegd gezag:</i>	Provincie Zuid-Holland
<i>Deskundige namens het bevoegd gezag:</i>	de heer R. Proos
<i>ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):</i>	20492
<i>ADC-projectcode:</i>	4106326
<i>Periode van uitvoering:</i>	december 2006 en januari 2007
<i>Beheer en plaats documentatie:</i>	ADC ArcheoProjecten, Afdeling Prospectie & Beleidsadvies, Nijverheidsweg Noord 114

1 Inleiding

In opdracht van Club Soleil bv heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek en een inventariserend archeologisch onderzoek uitgevoerd voor het plangebied Club Soleil in Noordwijk. In het plangebied zullen chalets voor recreatief verblijf worden gebouwd. Het onderzoek was noodzakelijk om te bepalen of bij de bouwactiviteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Het doel van het bureauonderzoek is het verwerven van informatie over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het omschreven gebied. Het doel van het inventariserende veldonderzoek is het aanvullen en toetsen van het gespecificeerde verwachtingsmodel, dat gebaseerd is op het bureauonderzoek. Dit is gebeurd door middel van een booronderzoek.

De volgende onderzoeksvragen zijn opgesteld voor het plangebied:

- Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn:

- In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Indien de archeologische waarden niet kunnen worden behouden:

- Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Voor dit onderzoek is een plan van aanpak geschreven conform de gelende beleidsregel van de Staatssecretaris van OCW.¹²

Het bureauonderzoek is uitgevoerd op 8 december 2006, het booronderzoek vond plaats op 9 januari 2006. Aan het onderzoek hebben meegewerkt: R. van Lil (projectleider), J. Blom (Fysisch geograaf) en E. Lohof (sr. archeoloog).

2 Bureauonderzoek

2.1 Methodes

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 2.2, in het bijzonder de specificaties LS01, LS02, LS03, LS04 en LS05. Het bureauonderzoek wordt gerapporteerd conform LS06.

Het onderzoek bestaat uit vijf onderdelen (specificaties LS01 t/m LS05). In de eerste vier onderdelen zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- afbakening plangebied en consequenties van het mogelijk toekomstig gebruik
- beschrijving huidige situatie
- beschrijving historische situatie
- beschrijving van bekende archeologische waarden

Op grond van deze onderdelen wordt een verwachtingsmodel van het gebied opgesteld (specificatie LS05). Hierin wordt verwoord of en welke archeologische waarden worden verwacht. Indien deze worden verwacht worden de (veronderstelde) eigenschappen van de waarden zo gedetailleerd mogelijk aangegeven.

¹ Beleidsregel van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 15 juni 2005, nr. WJZ/2005/26210 (8163), tot wijziging van de Beleidsregels opgravingsbevoegdheid.

² R. van Lil; PvA d.d. 21 november 2006

2.2 Resultaten

Afbakenen plangebied en consequenties van het mogelijk toekomstig gebruik (LS01)

Het plangebied ligt op 1500 m ten noordwesten van de kern van Noordwijkerhout. Het terrein ligt tussen de Kraaierslaan (zuidoost en noordoostkant), de Duindamseweg (zuidwestkant) en de Randweg (noordwestkant). Het plangebied heeft een oppervlakte van 5,6 ha. Het onderzochte gebied komt overeen met het plangebied.

In het plangebied is de aanleg van chalets voor recreatieve doeleinden gepland. De chalets zullen tot 60 cm –mv worden gefundeerd. Bij deze bodemingrepen kunnen eventuele waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Beschrijving van de huidige situatie (LS02)

Het plangebied is momenteel in gebruik als kampeerterrein met parkeerplaats en randvoorzieningen.

Beschrijving van de historische situatie (LS03)

De historische situatie is op verschillende historische kaarten als volgt:

Bron	historische situatie
Bonnekaart uit 1877, 1892, 1898, 1905, 1914 en 1927	grasland; grondgebruik tussen 1877 en 1927 ongewijzigd
Historische kaart uit 1868 (J. Kuijper)	onbebouwd gebied; grondgebruik onbekend
Minuut Noordwijk, Sectie C, Noordpolder uit 1818 door J. de Geus	onbebouwde percelen; grondgebruik onbekend
Historische kaart 1687	zandgronden langs duingebied; 'Duindam' en 'Crayenlaan' bestaan al.

Uit de historische kaarten blijkt dat de perceelsgrenzen tussen 1818 en 1927 niet gewijzigd zijn.

Beschrijving van bekende archeologische waarden (LS04)

In het onderzoeksgebied zijn de volgende waarden vastgesteld:

Bron	waarde
CHS Zuid-Holland: archeologische waarden (afb. 3)	hoog
IKAW	hoog
AMK	geen
waarnemingen ARCHISII	geen

Buiten het plangebied is een Archis-waarneming op 1000 m ten noordoosten van het plangebied vermeldenswaardig.³ Tijdens een proefsleuvenonderzoek op de locatie 'Sancta Lucia' zijn in een lichtgrijze laag^{4 5} bewoningsresten uit de Late Bronstijd en IJzertijd, waaronder aardewerkscherven, kookstenen en een armband, aangetroffen. De laag bevond zich op 85 – 115 cm onder het maaiveld. De onderzochte locatie ligt op dezelfde strandwal als het plangebied. Evenals het plangebied ligt het maaiveld op 70 cm +NAP.

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het onderzoeksgebied:

type informatie	Informatie
CHS Zuid-Holland: kenmerken (afb. 4)	duinen en strandzanden: bewoning mogelijk vanaf het Neolithicum
Bodemkunde	kalkhoudende enkeerdgronden
Geologie	Formatie van Nieuwkoop (veen) op Laagpakket van Zandvoort ⁶ (duinzand) op Laagpakket van Schoorl (strandzand) ³
Geomorfologie	afgegraven en geëgaliseerde duinen

³ Archis-melding 404124

⁴ Nijdam, mondelinge mededeling

⁵ Wagner & De Koning, 2006

⁶ Formatie van Naaldwijk

Landschappelijke en bodemkundige ontwikkeling van het gebied

Na een periode die wordt gekenmerkt door een zeer snelle stijging van de zeespiegel treedt rond 3750 v. Chr. een kentering op. De zeespiegel stijgt nog steeds, maar veel minder snel. Het waddengebied dat zich over grote delen van Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland uitstrekt slijbt steeds verder op. De aanvoer van sediment is echter onverminderd groot, waardoor de kust zich naar het westen uitbouwt. Dit proces heeft geresulteerd in een serie strandwallen die parallel aan de huidige kustlijn georiënteerd zijn. De strandwalvorming zal tot enkele eeuwen voor het begin van de jaartelling voortduren. In de relatief laaggelegen strandvlaktes tussen de strandwallen vindt veengroei plaats. Tegelijkertijd ontstaan onder invloed van een aanlandige wind vooral op de hoger gelegen strandwallen lage duinen.⁷

De ouderdom van de strandwallen neemt van oost naar west af. Op grond van paleogeografische kaarten mag worden aangenomen dat het plangebied zich bevindt op een strandwal die rond 1800 v. Chr. gevormd is.⁸

Een groot gedeelte van het oude duinzand dat zich op de strandwallen bevindt is afgegraven en omgezet voor de bloembollenteelt.⁹ In het plangebied bevinden zich kalkhoudende dikke eerdgronden.¹⁰ Dit betekent dat de bovengrond bestaat uit humushoudende minerale laag van meer dan 50 cm dikte. Deze 'eerdlaag' is ontstaan door diepe grondbewerking.¹¹ Voor de bollenteelt is de bodem in het verleden een of meerdere malen diep omgewerkt om een te humeus geworden bovengrond kwijt te raken, of ter bestrijding van bollenziekten.¹² Het bodemprofiel is gevormd in matig fijn kalkhoudend zand.

Gespecificeerd verwachtingsmodel (LS05)

In het plangebied kunnen archeologische waarden vanaf de Bronstijd worden verwacht in:

- a) de top van de strandwal en
- b) het oude duinzand dat op de strandwal is afgezet.

Bronstijd-vindplaatsen zijn vaak vondstenarm. De kans dat bij een booronderzoek archeologische resten worden aangetroffen is daarom klein. Overstoven oude bodems en akkerlagen zijn daarentegen meestal wel goed herkenbaar en vormen belangrijke gidsniveau's. Het booronderzoek dient zich te richten op de identificatie van deze niveau's die tot maximaal 2 m - mv kunnen voorkomen.

Naast het opsporen van bodems en antropogeen verstoorte niveau's vormt het vaststellen van de bodemopbouw en eventuele verstoringen van het bodemprofiel door de bloembollenteelt een belangrijk doel van de boringen.

De aanwezigheid van resten uit de Middeleeuwen of Nieuwe tijd kan niet worden uitgesloten. Eventuele resten uit deze periodes zullen, door het gebruik van het terrein voor de bollenteelt, waarschijnlijk slecht geconserveerd zijn.

⁷ Oude duinen

⁸ De Mulder, 2003

⁹ Berendsen, 1997

¹⁰ Bodemkaart 1:50.000, kaartblad 24 oost, 1989

¹¹ Zgn. 'dikke A1'

¹² Bodemkaart 1:50.000, toelichting op blad 24-25 West, 1992

3 Inventariserend Veldonderzoek

3.1 Methoden

Methoden toegepast bij het Inventariserend Veldonderzoek zijn conform de KNA, versie 2.2, 2005, in het bijzonder specificatie VS03 (booronderzoek). Uitgangspunt van het inventariserend veldonderzoek is het gespecificeerde verwachtingsmodel zoals dat is opgesteld in het bureauonderzoek.

Booronderzoek (VS03)

In het plangebied zijn in afwijking van het Plan van Aanpak en de standardeisen van de provincie Zuid-Holland 17 verkennende grondboringen uitgevoerd. Er is voor gekozen om eerst verkennende boringen uit voeren om te bepalen of de bodem door de bollenteelt verstoord is. Het doel van de verkennende boringen is derhalve het vastleggen van de bodemopbouw en bodemverstoringen.

Als blijkt dat de bodem intact is en door de geplande bodemingrepen archeologische waarden verstoord kunnen worden zal het boorgrid, conform de provinciale eis, verdicht worden tot 10 boringen per ha. Dit is de karterende fase van het onderzoek. Door middel van de karterende boringen kunnen:

- a) vindplaatsen met een archeologische laag en
- b) archeologische vindplaatsen met een oppervlak van 1000 m² of meer met een strooiing van overwegend vuursteen of aardewerk en een hoge vondstdichtheid¹³

worden opgespoord.

Het verkennen van de bodemopbouw gebeurt door de bodemtextuur en – indien relevant – bodemkundige horizonten – systematisch te beschrijven. Eventuele afwijkingen van de verwachte bodemopbouw zoals vastgesteld op grond van het bureauonderzoek, en andere niet-natuurlijke bodemkenmerken kunnen er aanleiding toe geven om (delen van) het plangebied als verstoord te beschouwen.

Het karteren van de vindplaatsen gebeurt door het vaststellen van de aan- of afwezigheid van archeologische indicatoren in het opgeboorde materiaal. Archeologische indicatoren zijn bijvoorbeeld fragmenten aardewerk, houtskool, verbrande klei, (on)verbrand bot en andere insluitsels die van nature niet in de bodem voorkomen. Daarnaast kunnen bodemverkleuringen, bijvoorbeeld veroorzaakt door fosfaatverbindingen, een indicatie vormen voor bewoning in het verleden.

De verkennende boringen zijn geplaatst in een grid bestaande uit parallelle raaien met een afstand van 50 m. Binnen een raai zijn de boringen geplaatst om de 80 m. De boringen zijn zodanig geplaatst dat zij verspringen ten opzichte van die in de aangrenzende raai (zie afb. 6) en zijn uitgevoerd met een 7 cm edelmanboor en een 4 cm zuigerboor. De boringen zijn gezet tot maximaal 245 cm onder het maaiveld.

De bodemtextuur en archeologische indicatoren zijn beschreven volgens SBB 5.1 van het NITG-TNO waarin ondermeer de standaard classificatie van bodemonsters volgens NEN5104 wordt gehanteerd.¹⁴ De X- en Y-coördinaten zijn bepaald aan de hand van de locale topografie. De hoogte van het maaiveld ter plaatse van de boringen is bepaald aan de hand van de topografische kaartserie 1 : 25.000.

¹³ Indeling in prospectiegroepen en vondstdichtheidklassen cf. Ibid.

¹⁴ Bosch 2005 ; Normalisatie-Instituut 1989

4 Resultaten

Booronderzoek (VS03)

De locatie van de boringen is weergegeven in afb. 6.

De afzettingen in het plangebied bestaan in hoofdzaak uit matig fijn kalkhoudend zand met kleine schelpfragmentjes. In veel boringen bevat het zand al dan niet verteerde planten- en wortelresten. Afhankelijk van de hoeveelheid plantenresten varieert het zand van donkergrijs tot grijs. Soms zijn de donkergrijze lagen vlekkerig. In boring 9 en boring 16 is op respectievelijk 130 cm en 170 cm –mv een baksteenfragmentje aangetroffen. De bodem is in 12 van de 17 boringen tot grote diepte verstoord.

De boringen met een deels intacte bodemopbouw zijn verstoord tot:

Boring 1:	50 cm –mv
Boring 2:	110 cm –mv
Boring 3:	60 cm –mv
Boring 7:	80 cm –mv
Boring 12:	80 cm –mv

Met uitzondering van boring 7 komen in de fijnzandige afzettingen humeuze kleilagen en/of veenlagen voor. In de boringen 2, 3 en 12 ligt de eerste klei/veenlaag op 120 cm –mv. In boring 1 ligt de top van de humeuze klei op 210 cm –mv. In boring 7 bevinden zich op 120 cm –mv veel intacte schelpen.

5 Interpretatie

De bodem is in het centrale en westelijke deel van het plangebied tot 2 m diep verstoord, waarschijnlijk doordat deze terreindelen zijn omgespoten voor de bollenteelt (zie afb. 6). In het oostelijke deel is de bodem gemiddeld tot 80 cm diep verstoord.

De strandwal is aangetroffen in boring 7. Uit het voorkomen van schelpen op 120 cm –mv mag worden geconcludeerd dat de top op minder dan 120 cm –mv ligt. Aan weerszijden van de strandwal liggen strandvlaktes. In deze lager gelegen delen is humeuze klei afgezet en is veenvorming opgetreden. De klei- en veenlagen worden gescheiden door duinzand. De opeenvolging van klei, veen en duinzand is aangetroffen van 245 cm –mv tot 120 cm –mv. Hieruit mag worden afgeleid dat de basis van de strandvlakte daarom dieper ligt dan 245 cm –mv.

Tijdens het booronderzoek zijn geen indicaties voor de aanwezigheid van archeologische waarden aan het licht gekomen.

6 Waardering van vindplaatsen

In het onderzoek zijn geen archeologische vindplaatsen aangetroffen.

7 Conclusies

Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig en, zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard, datering en waardstelling hiervan?

Strandwallen vormden in de pre- en protohistorie geliefde nederzittingslocaties. In het plangebied ligt een strandwal die, getuige de vindplaats 'Sancta Lucia', in de Bronstijd en IJzertijd voor bewoning is gebruikt. De archeologische verwachting op basis van het bureauonderzoek was daarom groot.

Het booronderzoek heeft de hoge verwachting echter niet kunnen bevestigen, omdat:

- a) circa 70% van het terrein tot 2 m diep –en dus ook de top van de strandwal- is verstoord door de bollenteelt,
- b) de overige delen van het terrein:
 - tot 80 cm diep zijn verstoord,
 - deels ongeschikt waren voor bewoning (strandvlakten) en
- c) de kansrijke delen, te weten de zone tussen de top strandwal op 120 cm –mv en de basis van de verstoringen op 80 cm -mv geen archeologische indicatoren hebben opgeleverd.

Samenvattend mag daarom worden geconcludeerd dat er geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied.

In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
Niet van toepassing.

Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?
Niet van toepassing.

Indien de eventuele archeologische waarden niet kunnen worden behouden: Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?
Niet van toepassing.

8 Selectieadvies (VS07)

Geadviseerd wordt om in het plangebied geen aanvullend archeologisch onderzoek uit te voeren. Het terrein kan derhalve worden vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom wel aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij het bevoegd gezag, zoals aangegeven in de Monumentenwet 1988, artikel 47, lid 1.

Literatuur

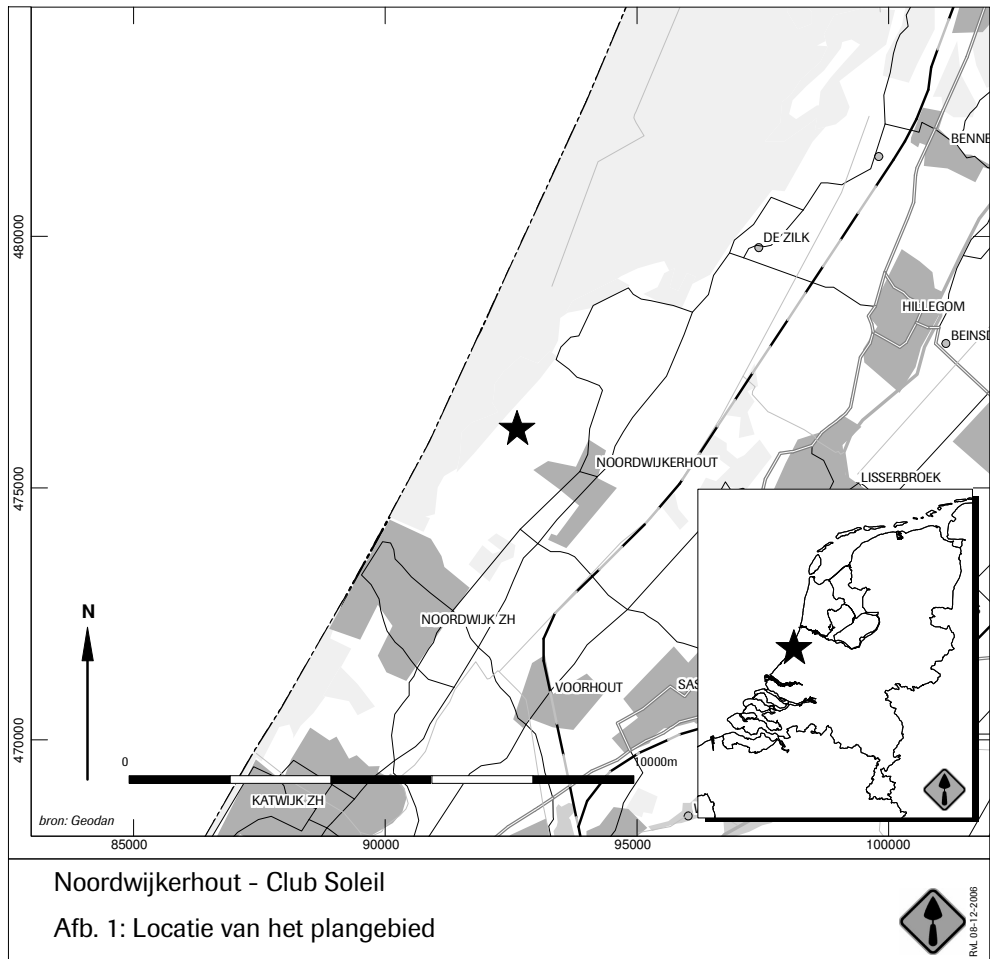
- Bosch, J.H.A., 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport, NITG 05-043-A).
- Groenewoudt, B.J., 1994: *Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden*. Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten, 17).
- Heeringen, R.M. van, H.M. van de Velde en I. van Amen, 1998: *Een tweeschepige huisplattegrond en akkerland uit de Vroege Bronstijd te Noordwijk, prov. Zuid-Holland*. Amersfoort (ROB Rapportages Archeologische Monumentenzorg 55).
- Kars, H. & A. Smit (red.), 2003: *Handleiding Fysiek Behoud Archeologisch Erfgoed. Degraderingsmechanismen in sporen en materialen. Monitoring van de conditie van het bodemarchief*. Amsterdam (Geoarchaeological and Bioarchaeological Studies, 1).
- Normalisatie-Instituut, Nederlands, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*, Delft (Jaarboek Oud-Utrecht).
- Tol, A., Ph. Verhagen, A. Borsboom & M. Verbruggen, 2004: *Prospectief boren: een studie naar de betrouwbaarheid en toepasbaarheid van booronderzoek in de prospectiearcheologie*. Amsterdam (RAAP-rapport, 1000).
- Wagner, A. en M.W.A. de Koning, 2006: *Waarderend onderzoek Sancta Maria (deelterrein III) te Noordwijkerhout. Inventariserend veldonderzoek met proefsleuven*. Amersfoort (Amicon/Archeomedia-rapport).

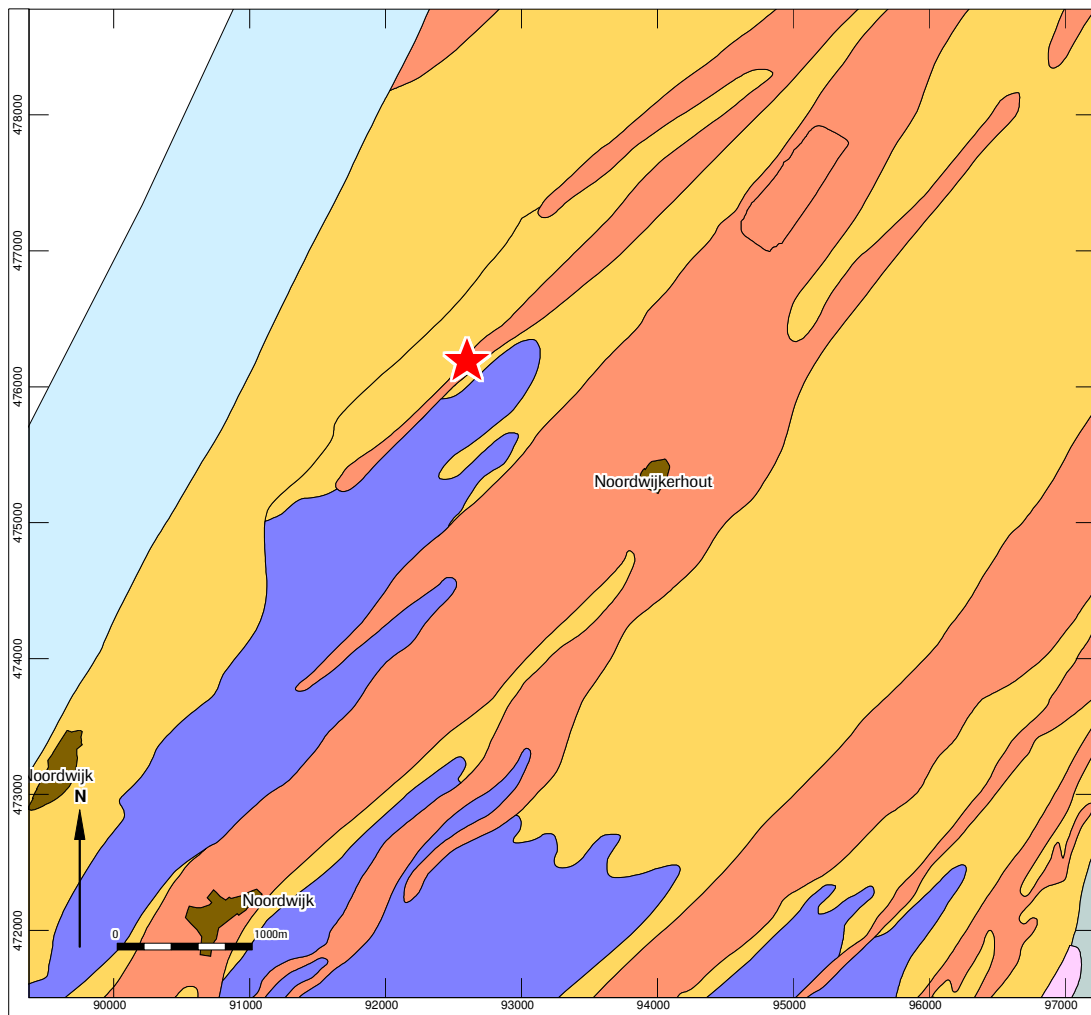
Lijst van afbeeldingen

- Afb. 1 Locatie van het plangebied
- Afb. 2 Cultuur Historische Hoofdstructuur Zuid-Holland - kenmerken
- Afb. 3 Cultuur Historische Hoofdstructuur Zuid-Holland - archeologische waarden
- Afb. 4 Bonnekaart 1877
- Afb. 5 Historische kaart 1687
- Afb. 6 Resultaten van het booronderzoek

Lijst van tabellen

- Tabel 1 Archeologische perioden
- Tabel 2 Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Noordwijkerhout - Club Soleil

Afb. 2: Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland - archeologische kenmerken

Legenda

Zeeafzettingen

- Bewoning vanaf de IJzertijd of de Romeinse tijd
- Bewoning van de Middeleeuwen
- Met restveen, bewoning vanaf de Middeleeuwen
- In droogmakerij, bewoning vanaf de Middeleeuwen
- Bewoning vanaf de Romeinse tijd

Duinen en strandzanden / rivierduinen

- Bewoning vanaf het Mesolithicum (donken) of neolithicum (duinen)
- Bewoning vanaf het Mesolithicum (rivierduinen) of neolithicum (strandzanden)
- Recent

Geulafzettingen / stroomgordels

- Bewoning vanaf de Bronstijd of de IJzertijd of Romeinse tijd en plaatselijk vana
- Bewoning vanaf de Middeleeuwen

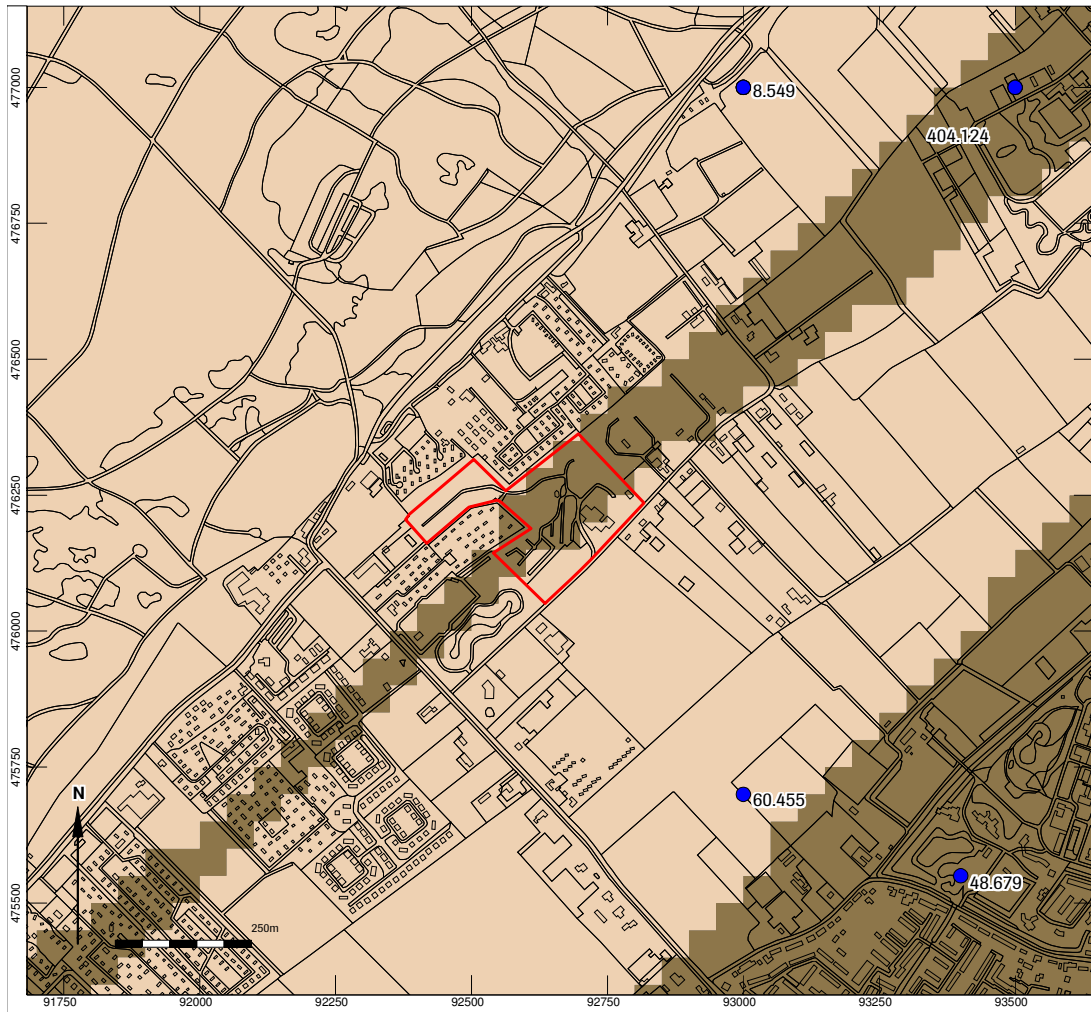
Komafzettingen

- Bewoning vanaf de IJzertijd of de Romeinse tijd
- Bewoning vanaf de Middeleeuwen

Overige

- Water
- Niet gekarteerd
- Locatie onderzoeksgebied

Noordwijkerhout - Club Soleil

Afb. 3: Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland - archeologische waarden

Legenda

Waarde van terreinen

- Terreinen van hoge archeologische waarde
- Terreinen van zeer hoge archeologische waarde
- Archis-waarnemingen
- Locatie onderzoeksgebied

Trefkans / verwachting

- Zeer grote trefkans op archeologische sporen
- Redelijke tot grote kans op archeologische sporen
- Lage kans op archeologische sporen
- Zeer grote trefkans op archeologische sporen (historische stads- of dorpskern)

Noordwijkerhout - Club Soleil

Afb. 4: Bonnekaart 1877

Legenda

 Begrenzing van het plangebied

RL 09-12-2006

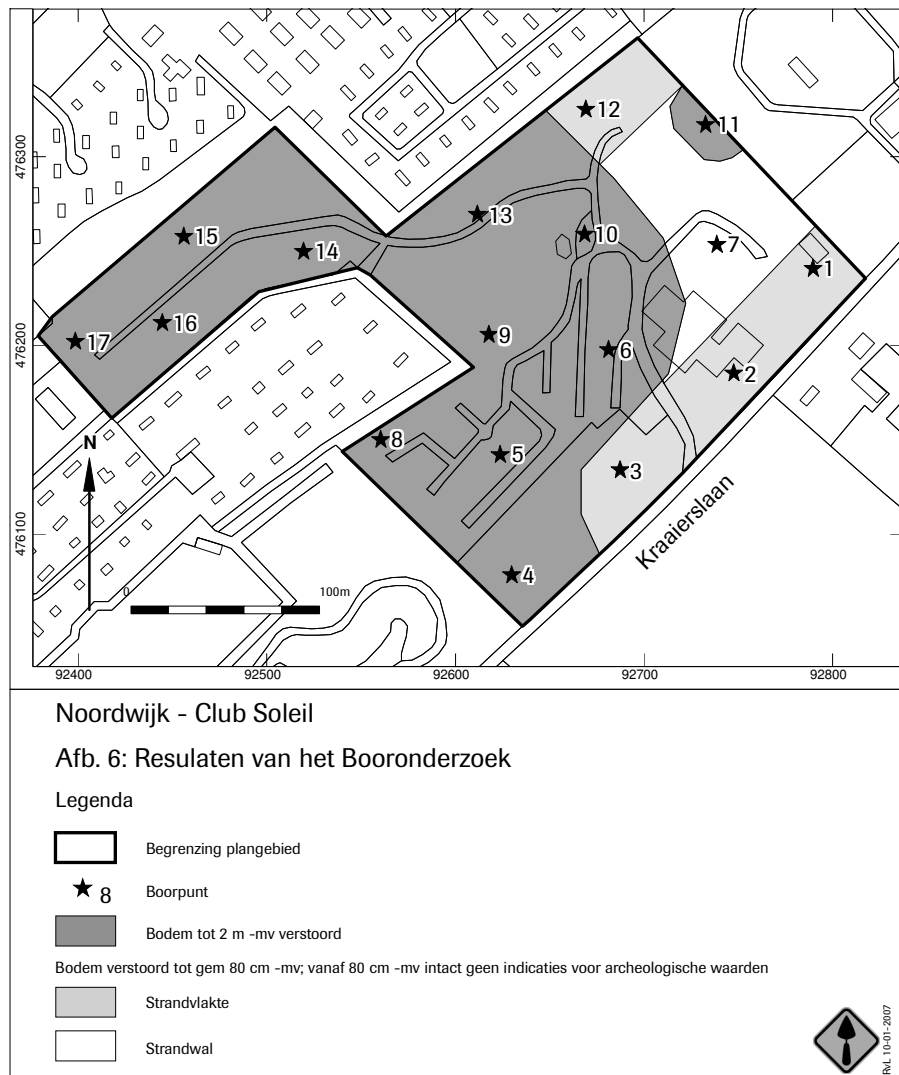
Noordwijkerhout - Club Soleil

Afb. 5: Historische kaart 1687

 Locatie van het plangebied

RL 09-12-2006

Bijlage 1 Boorgegevens Noordwijk Club Soleil

nummer	x coördinaat (m)	y coördinaat (m)	maatveldhoogte (cm)	bovengrens (cm)	onder (mv)	ondergrens (cm)	over (mv)	grondsoort	bijmenging	zandmedaan	kleur	kalkgehalte	antropogene bijmengingen	overig
1	92789	476241	0			50		zand	zwak siltig; zwak humeus	matig fijn	bruin;	kalkrijk		
			50			90		zand	zwak siltig	matig fijn	grijs; bruin-;	kalkrijk		
			90			230		zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk		
			230			245		klei	zwak siltig; sterk humeus		zwart;	kalkrijk		
			0			110		zand	zwak siltig; zwak humeus	matig fijn	grijs; bruin-;	kalkrijk		
2	92748	476196	110			120		zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk		
			120			155		klei	zwak zandig; sterk humeus		grijs; bruin-;	kalkrijk		spoor schelpmateriaal
			120			175		zand	zwak siltig	matig fijn	grijs; bruin-;	kalkrijk		
			175			185		klei	zwak zandig; sterk humeus		bruin; donker-;	kalkrijk		veel plantenresten; spoor schelpmateriaal; top geoxydeerd
			185			190		veen	sterk zandig		zwart;	kalkrijk		spoor schelpmateriaal
3	92687	476134	190			200		zand	zwak siltig	matig fijn	grijs; donker-;	kalkrijk		veel plantenresten
			0			30		zand	zwak siltig; matig humeus	matig fijn	bruin; donker-;	kalkrijk		spoor schelpmateriaal
			30			60		zand	zwak siltig; zwak grindig	matig fijnmatig fijn	grijs; geel-;	kalkrijk		bouwvoor
			60			120		zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk		omgewerkte grond
			120			130		veen	zwak zandig		bruin; donker-;	kalkrijk		spoor schelpmateriaal
4	92630	476079	0			40		zand	zwak siltig; sterk humeus	matig fijn	bruin; donker-;	kalkrijk		omgewerkte grond
			40			80		zand	zwak siltig; sterk humeus	matig fijn	grijs; donker-;	kalkrijk		spoor baksteen
			80			140		zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkloos		omgewerkte grond
			140			155		zand	zwak siltig	matig fijn	bruin; grijs-;	kalkloos		weinig plantenresten; omgewerkte grond
			155			200		zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkloos		weinig plantenresten; omgewerkte grond
200			210		zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkloos		spoor plantenresten; omgewerkte grond			
													natuurlijk, c. horizont	

5	92624	476143	0	20	zand	zwak siltig	matig fijn	geel; grijs-;	kalkrijk	opgebrachte grond
			20	60	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs; donker-;	kalkrijk	omgewerkte grond
			60	130	zand	zwak siltig	matig fijn	bruin; grijs-;	kalkrijk	weinig plantenresten; omgewerkte grond
			130	160	zand	zwak siltig	matig fijn	bruin; donker-;	kalkloos	veel plantenresten
			160	220	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk	weinig plantenresten; weinig schelpmateriaal
6	92681	476198	0	50	zand	zwak siltig	matig fijn	geel; grijs-;	kalkrijk	opgebrachte grond
			50	170	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs; donker-;	kalkrijk	weinig plantenresten; omgewerkte grond; boring staakt
7	92739	476254	0	80	zand	zwak siltig	matig fijn	bruin; grijs-;	kalkrijk	omgewerkte grond
			80	130	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk	veel schelpmateriaal
			130	150	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs; donker-;	kalkrijk	
			150	215	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk	spoor schelpmateriaal
			215	230	zand	kleilig	matig fijn	grijs; donker-;	kalkrijk	spoor schelpmateriaal
8	92560	476151	0	80	zand	zwak siltig	matig fijn	geel; grijs-;	kalkrijk	omgewerkte grond
			80	140	zand	zwak siltig	matig fijn	geel; grijs-;	kalkrijk	
			140	230	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk	
9	92618	476206	0	60	zand	zwak siltig	matig fijn	geel; grijs-;	kalkrijk	omgewerkte grond
			60	210	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk	spoor schelpmateriaal; humeus kleibandje 5 cm op 185-190 mgl bstfragm, 60-130 dgr humeuze bandjes
10	92688	476259	0	70	zand	zwak siltig; zwak humeus	matig fijn	grijs; geel-;	kalkrijk	spoor schelpmateriaal; omgewerkte grond
			70	230	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk	spoor plantenresten; spoor schelpmateriaal; omgewerkte grond; boven 150 cm ca1
11	92733	476318	0	30	zand	zwak siltig	matig fijn	bruin; donker-;	kalkloos	opgebrachte grond
			30	100	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs; geel-;	kalkloos	spoor plantenresten; omgewerkte grond
			100	180	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk	spoor plantenresten; omgewerkte grond
12	92669	476326	0	80	zand	zwak siltig; zwak humeus	matig fijn	grijs; geel-;	kalkrijk	omgewerkte grond
			80	120	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs; donker-;	kalkrijk	spoor plantenresten; kleibandje op 100 cm
			120	150	klei	zwak zandig	matig fijn	grijs; donker-;	kalkrijk	weinig plantenresten; zandbandjes
			150	185	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk	spoor schelpmateriaal
			185	190	klei	zwak siltig	matig fijn	grijs; donker-;	kalkrijk	veel plantenresten; spoor schelpmateriaal; zandbandjes
			190	210	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk	
			210	230	klei	zwak siltig	matig fijn	grijs; donker-;	kalkrijk	veel plantenresten; zandbandjes

13	92612	476270	0	60	zand	zwak siltig; zwak humeus	matig fijn	grijs; geel-;	kalkrijk	spoor plantenresten; omgewerkte grond
			60	150	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk	spoor plantenresten; omgewerkte grond; boring staakt op 150 cm
14	92519	476250	0	60	zand	zwak siltig; sterk humeus	matig fijn	bruin; grijs-;	kalkloos	spoor plantenresten; omgewerkte grond
			60	150	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkloos	spoor plantenresten; omgewerkte grond
15	92456	476258	0	60	zand	zwak siltig; sterk humeus	matig fijn	grijs; bruin-;	kalkloos	veel plantenresten; omgewerkte grond
			60	150	zand	zwak siltig	matig fijn	geel; grijs-;	kalkloos	veel plantenresten; omgewerkte grond
16	92445	476213	0	90	zand	zwak siltig; zwak humeus	matig fijn	grijs; geel-;	kalkrijk	spoor plantenresten; omgewerkte grond
			90	145	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkloos	spoor baksteen
			145	180	zand	zwak siltig; sterk humeus	matig fijn	grijs; donker-;	kalkloos	spoor plantenresten; spoor schelpmateriaal; omgewerkte grond
			180	210	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk	spoor plantenresten; omgewerkte grond
17	92398	476203	0	80	zand	zwak siltig; zwak humeus	matig fijn	grijs; geel-;	kalkrijk	omgewerkte grond
			80	230	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkloos	spoor plantenresten; omgewerkte grond; humusbrokjes